

CZĘŚĆ IV. SPRAWOZDANIA

SPRAWOZDANIE Z V MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ „SKUTECZNOŚĆ PROFILAKTYKI I RESOCJALIZACJI: UTOPIE A RZECZYWISTOŚĆ”

Rozprawy Społeczne Nr I (IV) 2010, 146-151

Beata Wołosiuk

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

W dniu 19 marca 2009 r. w Białej Podlaskiej odbyła się V Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Skuteczność profilaktyki i resocjalizacji: utopie a rzeczywistość”. Konferencja została zorganizowana przez Instytut Pedagogiki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. W skład Komitetu Naukowego konferencji weszli: dr hab. prof. Józef Bergier, ks. dr hab. prof. Marian Nowak, prof. dr hab. Michał Dobrynin, dr hab. prof. Alina Rynio, dr Joanna Marchel, dr Cezary Kalita, dr Elena Konovaluk, dr Stanisława Nazaruk.

Głównym celem konferencji było zaprezentowanie stanu aktualnych badań w zakresie profilaktyki i resocjalizacji, przedstawienie metod pracy wybranych podmiotów z osobami zagrożonymi wykluczeniem oraz poznanie funkcji profilaktyki i resocjalizacji w odniesieniu do osoby, rodziny, środowisk szkolnych, młodzieżowych.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał Prorektor PWSZ im. Papieża Jana Pawła II dr Wiesław Romanowicz oraz Dyrektor Instytutu Pedagogiki – ks. dr hab. prof. Marian Nowak.

Obrady odbywały się w dwóch sekcjach, z których każdą zakończyła podsumowująca ją dyskusja. Temat pierwszej sekcji brzmiał: „Utopie a rzeczywistość w diagnozie kondycji współczesnego człowieka”. Przewodniczącymi tej sekcji byli ks. dr hab. prof. Marian Nowak – Dyrektor Instytutu Pedagogiki PWSZ im. Papieża Jana Pawła II i Prodzianek Wydziału Nauk Społecznych KUL Jana Pawła II oraz prof. dr hab. Mariusz Jędrzejko z Uniwersytetu w Białymstoku i Pedagogium WSPR w Warszawie.

Referat wprowadzający pt. „Realizm czynników ryzyka a utopijność koncepcji w programach pro-

filaktycznych i resocjalizacyjnych” wygłosił ks. dr hab. prof. Marian Nowak.

Następnie głos zabrał prof. dr hab. Mariusz Jędrzejko, który w referacie „Nowe wymiary anomicznych zachowań dzieci, młodzieży i dorosłych a potrzeby współczesnej profilaktyki” wskazał, że obecnym zjawiskiem społecznym, mającym wpływ na zachowania dzieci i młodzieży, jest rozszerzanie się nowych uzależnień (infoholizm, uzależnienie od substancji chemicznych, wzorów zachowania). Towarzyszy temu zanikanie funkcji wychowawczych sprawowanych przez rodziców. Autor przedstawiał własną ocenę tych zagrożeń w świetle badań socjologicznych i pedagogicznych.

Wśród uczestników obrad znaleźli się przedstawiciele uczelni zagranicznej, a mianowicie Brzeskiego Uniwersytetu Państwowego im. A. Puszkina: prof. dr hab. Lidia Łysiuk, doc. dr Światosław Tichonowicz Kawecki oraz doc. dr Helena Birukewicz. Pierwsza z zaproszonych gości z Brzeźcia prof. dr hab. Lidia Łysiuk, wygłosiła referat pt. „Moralna samoświadomość u młodych ludzi: zagrożenia i możliwości rozwoju”. Natomiast doc. dr Światosław Kawecki w wystąpieniu na temat „Socjalizacji i resocjalizacji przez piramidę anomicznego rozwoju społeczeństwa” przedstawił czynniki i etapy socjalizacji przez pryzmat rozwoju anomicznego społeczeństwa. Ukazał przyczyny desocjalizacji oraz przeanalizowany sprzeczny proces resocjalizacji jednostki. Doc. dr Helena Birukewicz w referacie pt. „Rozwój osobowości jako wskaźnik zdrowia psychicznego i resocjalizacji” przedstawiła problem wzrastania osobowego człowieka. Autorka uzasadniała tezę, iż subiektywne wyobrażenie człowieka o stojących przed nim zadaniach

życiowych wykrywa istotne indywidualne cechy osobowości. Prawidłowa diagnostyka tych cech pozwala zwiększyć efektywność pomocy psychologicznej ludziom w procesach opanowania przez nich sytuacji kryzysowych i resocjalizacji.

Sytuację społeczno-prawną młodych osób, które naruszają prawo, stosują przemoc wobec otoczenia oraz mają kontakt ze środkami psychoaktywnymi (alkoholem i narkotykami), przedstawił dr Tomasz Wach z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w wystąpieniu pt. „Przestępczość nieletnich. Diagnoza problemowa i możliwości resocjalizacji sprawców czynów zabronionych”.

W swoim referacie pt. „Rozbudzenie aktywnych orientacji życiowych młodzieży z zaburzeniami w zachowaniu wymiarem skutecznej profilaktyki” dr Beata Świątek z Kolegium Karkonoskiego w Jeleniej Górze, analizowała teorię A. Garczarczyka w odniesieniu do koncepcji zmian normatywnych. Autorka założyła, że jeśli jednostka posiada pozytywne nastawienia do określonych wartości, będzie przejawiała optymizm i twórczo na nie oddziaływała. Natomiast, jeśli młody człowiek z zaburzeniami zachowania posiada negatywny stosunek do wartości, może przejawiać w stosunku do niej niechęć, pesymizm lub bierność, a jakiegokolwiek zmiany w tym obszarze mogą nosić znamiona dewiacji doraźnej.

W wystąpieniu „Braki w bycie i egzystencji człowieka a solidarność Jana Pawła II z wykluczonymi społecznie”, mgr Małgorzata Łobacz z KUL Jana Pawła II ukazała swoisty solidaryzm Papieża Jana Pawła II z osobami wykluczonymi społecznie z powodu wszelkich braków materialnych, fizycznych i duchowych. Jak zauważyła autorka, solidaryzm ten obecny był nie tylko w słowach i pismach Ojca Świętego, ale też w życiu Jana Pawła Wielkiego, wielokrotnie doświadczającego przygodności osoby ludzkiej, słabości i ograniczoności, cierpienia fizycznego, widocznego zwłaszcza w ostatnich latach Jego życia.

Wśród zaproszonych gości uczestniczących w konferencji znaleźli się funkcjonariusze Zakładu Karnego w Białej Podlaskiej: ppłk Bogusław Woźnica – dyrektor jednostki, kpt. Krzysztof Kowaluk – kierownik działu penitencjarnego i mł. chor. Lesław Gajek – kierownik działu kwatermistrzowskiego. Kpt. Krzysztof Kowaluk przedstawił „Zakres, formy i rodzaje programów readaptacji społecznej skazanych realizowanych w Zakładzie Karnym w Białej Podlaskiej”.

Dr Stanisława Nazaruk z PWSZ im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej w referacie pt. „Tendencje suicydalne u młodzieży w okresie adolescencji” przybliżyła problemu zachowań autodestrukcyjnych.

„Utopie a rzeczywistość metod, form i skuteczności pracy profilaktycznej oraz resocjalizacyjnej” – był to wiodącym tematem drugiej sesji, której przewodniczyły dr hab. prof. Alina Rynio i prof. dr hab. Krystyna Chmiel.

Drugą część obrad otworzyła dr hab. prof. Alina Rynio z KUL Jana Pawła II i PWSZ im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, która w wykładzie wprowadzającym „Integralne wychowanie Jana Pawła II podstawą skutecznej profilaktyki i resocjalizacji” zwróciła uwagę na potrzebę takiego zagospodarowania młodości, który pozwala w przyszłości „wygrać życie” a dokonuje się z udziałem realizowania wychowawczego programu prewencyjnego. Program ten stoi w opozycji do marnowania cennego daru młodości i człowieczeństwa młodych. Jest to program realnie istniejący i przeznaczony dla liceum, a oparty na realizacji wartości według nauczania Jana Pawła II. Autorka podejmując problematykę związaną z papieskim przesłaniem pedagogicznym, zwróciła uwagę na antropologiczne, psychologiczne i dydaktyczne założenia programu, oraz jego uniwersalną i pragmatyczną wartość edukacyjną.

W swoim wystąpieniu pt. „Jeździectwo jako jedna z form aktywności rekreacyjnej” prof. dr hab. Krystyna Chmiel z PWSZ im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej podkreślała, że jazda konna jest jedną z ciekawszych form spędzania wolnego czasu, wywierającą duży wpływ na psychikę człowieka oraz rozwój jego osobowości.

Ppłk Bogusław Woźnica zaprezentował referat – „Wykonywanie kary pozbawienia wolności i jej indywidualizacja w warunkach Zakładu Karnego w Białej Podlaskiej”. Autor na podstawie wieloletnich doświadczeń podkreślał, że właściwą metodą wychowawczą jest indywidualizacja.

Dr Cezary Kalita z Akademii Podlaskiej w Siedlcach w PWSZ w Białej Podlaskiej wygłosił referat pt. „Od karności do resocjalizacji – idea zdyscyplinowania ciała ludzkiego – rozważania zainspirowane myślą Michela Foucaulta”.

O „Resocjalizacji młodych przestępców w systemie wychowawczym Antoniego Makarenki” mówił prof. dr hab. Michał Dobrynin z Brzeskiego Uniwersytetu Państwowego im. A. Puszkina i PWSZ im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.

Dr Małgorzata Graczyk z Akademii Podlaskiej w Siedlcach w wystąpieniu „System normatywny jako bariera społeczna w nabywaniu umiejętności rozwiązywania konfliktów przez młodzież niedostosowaną społecznie”, poruszyła problem wpływu konfliktu systemów aksjologiczno-normatywnych, w których wychowuje się młodzież niedostosowana społecznie, na jej podejście do rozwiązywania sporów interpersonalnych.

W referacie pt. „Relacje wychowawcy a wychowanek i jej wpływ na skutek działalności profilaktyczno-resocjalizacyjnych” ks. dr Zbigniew Iwański z KUL Jana Pawła II podkreślał, że wychowanie przebiega dwustronnie. Zarówno bowiem wychowawca jak i wychowanek uczestniczą razem w procesie wychowania. Dlatego konieczne jest wzajemne zrozumienie, zaufanie, by działania wychowawcze mogły okazać się skuteczne. W takim przypadku potrzebny jest dialog.

Z kolei mgr Marek Łukaszewicz z Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Kielcach w referacie „Wybrane aspekty oceny skuteczności resocjalizacyjnej zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich” przybliżył problem pomiaru skuteczności oddziaływań resocjalizacyjnych na przykładzie zakładu poprawczego. Zaprezentował propozycje metod i wskaźników pomiaru skuteczności resocjalizacyjnej zakładu poprawczego ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wykorzystania w tym celu pomiaru recydywy rozumianej jako powrót do przestępstwa.

Mgr Sylwester Bębas z Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Kielcach w referacie „Nauczanie Jana Pawła II kierowane do więźniów

podczas pobytu w zakładach karnych” omówił działalność i nauczanie Jana Pawła II kierowane do więźniów podczas pielgrzymek i podczas bezpośrednich wizyt w zakładach karnych. Warto dodać, że zarówno mgr Marek Łukaszewicz, jak i mgr Sylwester Bobas pracują w Schronisku dla Nieletnich w Gackach.

Druga część sesji została zakończona wystąpieniem mgr Konrada Maciejaszka – Dyrektora Zakładu Poprawczego w Grodzisku Wielkopolskim.

Obrady podsumował Dyrektor Instytutu Pedagogiki PWSZ im. Papieża Jana Pawła II ks. dr hab. prof. Marian Nowak.

W V Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Skuteczność profilaktyki i resocjalizacji: utopie a rzeczywistość” wzięli udział zarówno przedstawiciele środowisk naukowych jak i osoby, które w praktyce zawodowej zajmują się problemami związanymi z resocjalizacją. Wydaje się, że połączenie refleksji teoretycznej i praktycznej z analizą wyników badań empirycznych może przyczynić się do pełniejszego zrozumienia omawianych problemów.

CZĘŚĆ IV. REPORTS

REPORT ON THE VTH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE “EFFECTIVENESS OF PROPHYLAXIS AND RESOCIALIZATION: UTOPIAS VS. REALITY”

Rozprawy Społeczne Nr I (IV) 2010, 146-151

Beata Wołosiuk

Pope John Paul II State School of Higher Education in Biała Podlaska

On day 19th of March 2009 in Biała Podlaska there was held the Vth International Scientific Conference entitled “Effectiveness of prophylaxis and resocialization: utopias vs. reality”, organized by the Institute of Pedagogics of Pope John Paul II State School for Higher Vocational Education in Biała Podlaska (PWSZ). The Scientific Committee of the Conference was constituted by: Prof. Dr. Józef Bergier, The Rev. Prof. Dr. Marian Nowak, Prof. Dr. Michał Dobrynin, Prof. Dr. Alina Rynio, Dr. Joanna Marchel, Dr. Cezary Kalita, Dr. Elena Konovaluk, and Dr. Stanisława Nazaruk.

The key objective of the Conference was to present state of the art in contemporary studies on prophylaxis and resocialization, to overview methods of work of selected subjects with persons at risk of exclusion, and finally to identify the function of prophylaxis and resocialization in reference to a person, family, school and youth environments.

The Conference was opened by Vice-Rector of Pope John Paul II State School for Higher Vocational Education in Biała Podlaska – Dr. Wiesław Romanowicz and by Director of the Institute of Pedagogics – The Rev. Prof. Dr. Marian Nowak.

Debates proceeded in two sessions, each being ended with a summary discussion. The first section was entitled: “Utopias vs. reality in diagnosis of the condition of a contemporary man” and was chaired by: The Rev. Prof. Dr. Marian Nowak – Director of the Institute of Pedagogics Pope John Paul II State School for Higher Vocational Education in Biała Podlaska and Vice-Dean of the Faculty of Social Sciences at the Catholic University of Lublin, and by Prof. Dr. Mariusz Jędrzejko from the University of Białystok and Pedagogium Higher School of Resocialization Pedagogics (WSPR) in Warsaw.

The introductory lecture entitled “Realism of risk factors vs. utopian character of concepts in prophylactic and resocialization programmes” was delivered by The Rev. Prof. Dr. Marian Nowak.

Next, Prof. Dr. Mariusz Jędrzejko in his lecture on “New dimensions of anomic behaviors of children, adolescents and adults vs. needs of contemporary prophylaxis” indicated that the current social phenomenon affecting behavior of children and adolescents was expansion of new addictions (infoholism, addiction to chemical substances, models of behavior). Prof. Jędrzejko emphasized that this expansion was accompanied by minimization of the upbringing functions served by parents and presented his own evaluation of those risks in view of sociological and pedagogical surveys.

Amongst Conference participants there were also representatives of a foreign university, namely of A. Pushkin Brest State University: Prof. Dr. Lidia Łysiuk, Dr. Światosław Tichonowicz Kawecki and Dr. Helena Birukewicz. The first of the invited guests from Brest – Prof. Dr. Lidia Łysiuk delivered a lecture entitled “Moral self-awareness in young people: threats and possibilities of development”. In turn, Dr. Światosław Kawecki in a speech addressing “Socialization and resocialization by the pyramid of anomic development of the society” presented factors and stages of socialization through anomic development of the society. In addition, he depicted causes of desocialization and analyzed the inconsistent process of resocialization of an individual. In the next speech entitled “Personality development as an indicator of psychological health and resocialization”. Dr. Helena Birukewicz characterized the problem of an individual growing up of man. She was substantiating the thesis that the subjective conception of man on life

tasks to be accomplished enabled identification of significant and individual personality traits. The accurate diagnostics of those traits allows increasing the effectiveness of psychological aid to patients in processes of their coping with crisis situations and in their resocialization.

The social and legal situation of young people who: violate the law, use violence against surrounding environment and have contact with psychoactive agents (alcohol and drugs) was presented by Dr. Tomasz Wach from Pope John Paul II Catholic University of Lublin in his lecture on "Crime of the juvenile. Problematic diagnosis and possibilities of resocialization of perpetrators of punishable offences".

Next, in a speech entitled "Arousing active life orientations of adolescents with behavioral disorders as a measure of effective prophylaxis" Dr. Beata Świątek from Karkonosze College in Jelenia Góra was analyzing the theory of A. Garczarczyk in respect of the concept of normative changes. The author has assumed that if an individual expresses a positive attitude to selected values, he/she will be optimistic and will affect them creatively. In contrast, if a young man with behavioral disorders has a negative attitude towards values, he/she may show reluctance, pessimism or passiveness towards them, and thus any changes in this respect may have all hallmarks of temporary deviation.

In a speech entitled "Shortages in life and existence of man vs. solidarity of Pope John Paul II with the socially-excluded", M.Sc. Małgorzata Łobacz from Pope John II Catholic University of Lublin depicted the specific solidarity of Pope John Paul II with persons excluded socially due to a variety of shortages: material, physical and spiritual. As noticed by the author, this solidarity was noticeable not only in words and works of the Holy Father, but also in life of John Paul the Great, who had many times experienced contingency of a human being, weakness and scantiness, as well as physical pain – especially in the latest years of his life.

Amongst guests invited to the Conference there were also officials of the Penitentiary Institution in Biała Podlaska: Lieutenant-Colonel Bogusław Woźnica – Director of the Institution, Captain Krzysztof Kowaluk – Head of the Penitentiary Division and Junior Warrant Officer Lesław Gajek – Head of the Quartermaster Division. Captain Krzysztof Kowaluk presented a speech addressing "Scope, forms and types of social re-adaptation programmes of the convicts implemented in the Penitentiary Institution in Biała Podlaska".

Dr. Stanisława Nazaruk from Pope John Paul II State School for Higher Vocational Education in

Biała Podlaska outlined the problem of auto-destructive behaviors in her lecture entitled "Suicidal tendencies in youth in the period of adolescence".

"Utopias vs. reality of methods, forms and effectiveness of prophylactic and resocialization work" was the leading theme of the second session chaired by Prof. Dr. Alina Rynio and Prof. Dr. Krystyna Chmiel.

The second part of the Conference was opened by Prof. Dr. Alina Rynio from Pope John Paul II Catholic University of Lublin and Pope John Paul II State School for Higher Vocational Education in Biała Podlaska, who in her introductory lecture "Integral education of John Paul II as a basis of effective prophylaxis and resocialization" pointed to the need of such a management of the youth that will enable "winning the life" in the future and will proceed accompanied by the educational preventive programme. This program is in opposition to wasting the valuable gift of youth and humanity of young people. It is a real, existing programme addressed to secondary schools and based on realization of values according to the teaching of John Paul II. By undertaking the issues linked with the Pope's pedagogical message, the author paid attention to anthropological, psychological and didactic assumptions of the programme as well as to its universal and pragmatic educational value.

In another speech entitled "Horse riding as one of the forms of recreational activity" Prof. Dr. Krystyna Chmiel from Pope John Paul II State School for Higher Vocational Education in Biała Podlaska has emphasized that horse riding is one of the more interesting forms of spending free time that exerts a considerable impact on the psyche of man and on development of man personality.

Lieutenant-Colonel Bogusław Woźnica presented a speech on "Performance of a prison sentence and its individualization under conditions of the Plenipotentiary Institution in Biała Podlaska". Based on long-term experience, the author has emphasized that – in this case – the proper educational method is individualization.

Further on, Dr. Cezary Kalita from Podlaska Academy in Siedlce and Pope John Paul II State School for Higher Vocational Education in Biała Podlaska has delivered a speech entitled "From torment to resocialization – the idea of disciplining a human body – discussions inspired by the thought of Michel Foucault".

In turn, the problem of "Resocialization of young criminals in the educational systems of Antoni Makarenko" was characterized and discussed by Prof. Dr. Michał Dobrynin from A. Pushkin Brest State University and Pope John Paul II State School for Higher Vocational Education in Biała Podlaska.

Next, Dr. Małgorzata Graczyk from the Podlaska Academy in Siedlce presented a speech "Normative system as a social barrier in acquiring the skill of solving conflicts by socially-ill-adapted youth", in which she raised the problem of the effect of the conflict of axiologically-normative systems the ill-adapted youth is bringing up in on their attitude to solving interpersonal problems.

In a presentation entitled "Relationships between tutor and pupil and their impact on effects of prophylactic and resocialization activity" The Rev. Dr. Zbigniew Iwański from John Paul II Catholic University of Lublin has emphasized that upbringing is a bilateral process, because both the tutor and the pupil participate together in the process of upbringing. Hence, mutual understanding and trust are required to accomplish success in educational work. And this can only be reached through dialog.

Furthermore, M.Sc. Marek Łukaszewicz from the University of Environmental and Life Sciences in Kielce in his speech "Selected aspects of the evaluation of resocialization effectiveness in young offenders' homes and shelters for the juveniles" has addressed the problem of measuring the effectiveness of resocialization interactions on the example of a younger offenders' home. The author has proposed methods and indicators of measurement of resocialization effectiveness of the young offenders' home with special emphasis put on feasibility of applying the measurement of reoffending understood as a return to crime.

Further on, M.Sc. Sylwester Bębas from the University of Environmental and Life Sciences in Kielce in his speech "Teaching of John Paul II addressed to the convicts during their stay in penitentiary units" has presented activities and teaching of John Paul II addressed to the convicts during pilgrimages and personal visits in penitentiary institutions. It is worth emphasizing that both M.Sc. Marek Łukaszewicz and M.Sc. Sylwester Bobas have been working in the Young Offenders' Home in Gacki.

The second part of the session has been ended with a presentation delivered by M.Sc. Konrad Maciejaszek – Director of the Young Offender's Home in Grodzisk Wielkopolski.

The lectures and presentations were summarized by Director of the Institute of Pedagogics of Pope John Paul II State School for Higher Vocational Education in Biała Podlaska – The Rev. Prof. Dr. Marian Nowak.

The Vth International Scientific Conference entitled "Effectiveness of prophylaxis and resocialization: utopia vs. reality" has been attended by both representatives of scientific community as well as persons dealing with problems of resocialization in their occupational practice. It is evident, therefore, that merging theoretical and practical reflection with analysis of results of empirical studies may contribute to more comprehensive understanding of problems discussed at the Conference.